

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 133/2022 vp)

Hallintovaliokunta 15.11.2022
Erityisasiantuntija Emilia Laitala VM

Hallituksen esityksen pääasiallinen sisältö

- Ehdotettava sääntely mahdollistaisi kolme Digitaalisen henkilöllisyyden hankkeessa suunniteltua toiminnallista kokonaisuutta
 - 1) Digitaalinen henkilöllisyystodistus
 - 2) Ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline
 - 3) Luonnollisen henkilön tunnistusväline
- Taustalla myös eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskeva asetusehdotus (eIDAS uudistus). EU-tason valmistelun ja kansallisen hankkeen tavoitteet pitkälti yhteneviä.
 - Ratkaisujen kehittäminen etujoukossa tukee EU-tason yhteistyötä ja vaikuttamista: mahdollisuus toimia suunnannäyttäjänä ja vaikuttaa yhteisten ratkaisujen kehittämiseen kansallisista tarpeista lähtien.
 - Esityksellä on arvioitu olevan vaikutuksia kansalliseen tunnistusmarkkinaan. On kuitenkin myös tunnistettu, että toimintaympäristö on laajemmin muutoksen ja kehityksen kohteena ja kansallisen kehitystyön lähtökohtana on myös luoda edellytyksiä tälle kehitykselle ja muun muassa EU-lompakkosovellusten tarjoamiseen.
- Aikataulu: Digitaalinen henkilöllisyystodistus, ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline ja luonnollisen henkilön tunnistusväline tulisivat saataville 1.9.2023 alkaen.

Laki Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista

- DVV tuottaisi lain nojalla digitaalisen henkilöllisyyden palveluja:
 - Mobiilisovellus ja sen taustajärjestelmät, jonka avulla digitaalista henkilöllisyystodistusta ja ulkomaalaisen digitaalista asiointivälinettä olisi mahdollista käyttää
 - DVV myöntäisi henkilölle ydinidentiteetin todisteen (varmenne), joka liitetään mobiilisovellukseen
 - Lisäksi DVV mahdollistaisi rajapinnat, joiden avulla mobiilisovellusta on kolmansien osapuolten mahdollista hyödyntää.
- Laissa olisi erikseen sääntely suhteessa tietoturvaan ja tietosuojaan sekä vastuukysymyksiin.
- DVV tuottaisi ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen
 - Tarkoitettu henkilöllisyyttä koskevien sekä muiden vahvistettujen tietojen osoittamiseen sähköisessä asioinnissa.
 - *Yhteys etärekisteröintimenettelyyn ja ulkomaalaiselle annettavaan henkilötunnukseen (HE 132/2022 vp)*

Laki digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta

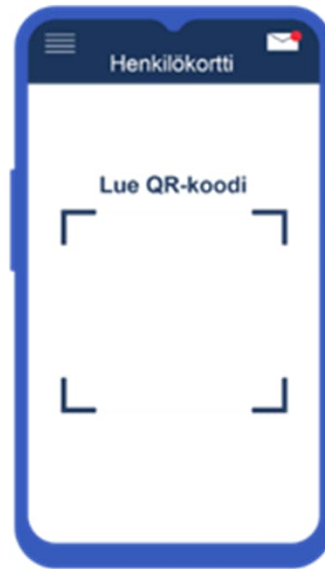
- Laissa säädettäisiin digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta.
 - Poliisi myöntäisi digitaalisen henkilöllisyystodistuksen, mutta kyseessä ei olisi uusi lupatyyppi: henkilöille, jolla on voimassa oleva suomalainen passi tai henkilökortti.
- Henkilöllisyyttä osoittava asiakirja käyntiasiointiin ja sähköiseen asiointiin. Henkilöllisyystodistusta ei voitaisi käyttää matkustusasiakirjana.
- Henkilölle luovutettaisiin kopio tiedoista henkilön itsensä hallittavaksi.
 - Kyse olisi tietojen osoittamista asioinnin yhteydessä henkilön itsensä toimesta.
- Passilaissa ja henkilökorttilaissa säädettäisiin niihin sisältyvän oikeus digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttöönottoon.

Vahvistettujen tietojen esittäminen

Sähköinen
asiointi

Käynti-
asiointi

Yhdistetään sovellus ja
kysyvä palvelu

Valitaan esitettävät
vahvistetut tiedot

Hyväksytään tietojen
lähettäminen

Laki väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista

- Ehdotetut muutokset koskisivat luonnollisen henkilön tunnistusvälinettä:
 - Tarkoitettu henkilöille, joilla ei ole mahdollisuutta tai halua käyttää digitaalista henkilöllisyystodistusta taikka käytössä muita vahvoja sähköisiä tunnistusvälineitä.
 - Tunnistusvälineen myöntäisi DVV ja siitä säädettäisiin laissa väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista (VTJ-laki).
- Luonnollisen henkilön tunnistusväline vastaisi toiminnallisuuksiltaan ja luotettavuudeltaan nykyisiä vahvoja sähköisiä tunnistusvälineitä.
 - Välinettä voitaisiin käyttää julkisen sektorin sähköisiin palveluihin Suomi.fi-tunnistuksen kautta
 - Valtio turvaisi viime kädessä kaikille mahdollisuuden asioida julkisen sektorin sähköisissä palveluissa.

Muut muutokset voimassa oleviin säädöksiin

- Tunnistuslaissa (LVM) säädettäisiin Digi- ja väestötietoviraston roolista ja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen sekä ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tarjoamisesta luottamusverkostossa.
 - Mahdollistettaisiin digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttäminen yksityisen sektorin sähköisissä asiointipalveluissa.
- Tuotettavia välineitä välitettäisiin Suomi.fi-tunnistuksen kautta. Säädettäisiin lakiin hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (tukipalvelulaki) mahdollisuus tähän.
- Lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa säädettäisiin Digi- ja väestötietovirastolle oikeus henkilötietojen tiedonsaantiin digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttöönoton mahdollistamiseksi.

Ehdotuksen vaikutukset

- Toteutuskustannus: N.17,5 milj. EUR katetaan VM:lle **vuoden 2020** talousarviossa myönnetystä määrärahasta (28.70.01).
- Ylläpitokustannukset: n. 7 milj. EUR/vuosi.
- Osa ehdotukseen liittyvistä ylläpitokustannuksista on tarkoitus kattaa budjettirahoitteisina.
 - Digitaalisen henkilöllisyyden ratkaisuihin liittyvän ydinidentiteetin todisteen (varmenne) ylläpito katettaisiin kokonaan valtion budjetista: Digi- ja väestötietovirastolle vuodesta 2023 alkaen 2 miljoonan euron vuosittaiset kustannukset (28.30.03).
 - Luonnollisen henkilön tunnistusvälinettä tarjotaan alennetun omakustannusarvon suoritteena: Digi- ja väestötietovirastolle vuodesta 2023 alkaen arviolta enintään 1 miljoonan euron vuosittaiset kustannukset (28.30.03).
 - Muut ehdotukseen liittyvät ylläpitokustannukset on tarkoitus kattaa toimintaan liittyvillä asiakasmaksuilla.
- Uusien välineiden käyttöönotto olisi vapaaehtoista sekä kansalaisille että organisaatioille.
 - Ehdotuksilla pyritään edistämään kansalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia asioida ja toimia yhteiskunnan jäsenenä erilaisissa asiointikanavissa ja palveluprosesseissa. Lisäksi ehdotus voi helpottaa merkittävästi ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksia asioida suomalaisissa digitaalisissa palveluissa.